

คุณเจ็ย ไม่มีงาน (ออกแบบ)

ดร.ปิยะ

คอลัมน์พูดคุยสบายๆ เกี่ยวกับความรู้ ความเป็นไปและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคในระดับโลก และระดับประเทศ ไต่เรียงมาจนถึงเรื่องปากท้องและเงินๆ ทองๆ ใกล้เคียงตัวของประชาชนทั่วไปและรวมถึงสถาปนิก และผู้ประกอบการวิชาชีพออกแบบก่อสร้าง เพื่อให้หนักออกแบบที่ไม่ค่อยถนัดเรื่องตัวเลขและความเป็นไปของตลาดเงินและตลาดทุนเท่าใดนัก ให้มีความเข้าใจถึงความเกี่ยวข้องระหว่างตัวเลข และดัชนีทางเศรษฐกิจกับสภาพสถานการณ์ อสังหาริมทรัพย์ตลอดจนการจ้างงานทางวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น

ผมเริ่มประเดิมนิพนธ์ “สารพัน (คุย) การเงิน” ตามที่ได้รับมอบหมายจากทางวารสาร ACT ด้วยความไม่แน่ใจเท่าใดนัก เพราะได้รับการกำชับอย่างหนักแน่นว่า “ต้องเขียนเรื่องเศรษฐกิจ และการเงินที่สถาปนิกอ่านแล้วรู้เรื่อง” เพราะเรื่องที่ผมรับผิดชอบ ส่วนมากเป็นการอธิบายตัวเลขและสถิติที่เกี่ยวข้องและพัวพันอยู่กับเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก และยิ่งหวั่นใจมากขึ้นเมื่อทราบต่อมาว่าเรื่องเงินๆ ทองๆ เหล่านี้ สถาปนิกและนักออกแบบทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใดนัก

แต่เมื่อถูกกำชับมาอย่างใกล้ชิดขนาดนี้แล้ว ผมจึงต้องคิดกลยุทธ์ในการแปลหรืออธิบายความให้ตรงตามความต้องการของลูกค้ำให้ได้

ผมมีคติในการชวนขยายหาวิธีการแบบนี้ครับ “อายุครูปฐวีชชาอายุภรรยา บ่มีบุตร แต่ถ้าได้ครูเป็นภรรยา ได้ทั้งวิชาและบุตร” แต่ไม่ได้หมายความว่า ถ้าผมจะเขียนให้สถาปนิกอ่านเรื่อง จะต้องไปหาสถาปนิกเป็นภรณานะครับ

งานแรกของผม คือ ต้องไปนั่งคุยเรื่องเศรษฐกิจกับสถาปนิกก่อน จะได้รู้ประเด็นความต้องการ และลองเล่าเรื่องเศรษฐกิจในสไตล์ของผมให้สถาปนิกฟังว่าจะรู้เรื่องหรือไม่

ผมมีเพื่อนสนิทที่จบโรงเรียนเดียวกันมาและจบสถาปัตย์ 2 คนครับ คือ คุณเจ็ย (นามสมมติ) กับคุณเหม่ง (นามสมมติ) อีกเช่นกัน

คุณเจ็ยจบสถาปัตย์จากซานเมืองครับ ซึ่งเมื่อ 20 กว่าปีก่อนเวลาที่พวกผมไปเยี่ยม คุณเจ็ย ต้องนั่งรถไฟไปครับ ปัจจุบันแกเป็นมณฑนากรฟรีแลนซ์มือหนึ่งที่รับงานการออกแบบตกแต่งภายในเป็นหลักครับ ส่วนสาเหตุที่เป็นมณฑนากรมือหนึ่ง แกให้เหตุผลว่า (เพ็ง) มีแฟนคนปัจจุบันคนเดียว ซึ่งเมื่อเปรียบกับการเป็นเจ้าของรถแล้ว คำว่า รถมือหนึ่ง คือ รถที่เพ็งมีเจ้าของคนแรก ซ้อเงินสดหรือผ่อนไม่สำคัญ ดูป้ายแดงเป็นหลัก ส่วนรถมือสอง คือ รถที่เปลี่ยนเจ้าของมาเป็นคนที่สองแล้ว ดังนั้นเมื่อแกยังไม่เคยถูกเปลี่ยนมือ จึงไม่อายุที่จะบอกว่า แกเป็นมณฑนากรมือหนึ่ง

ผมเลือกคุณเจ็ยเป็นเหยื่อรายแรกของผม ด้วยเหตุผลสำคัญ 3 ประการ ประการแรก แกเป็นมณฑนากรมือหนึ่ง ประการที่สอง แกยังทำมาหารับประทานเลี้ยงชีพด้วยอาชีพมณฑนากรนักออกแบบตกแต่งภายใน และประการที่ 3 แฟนคุณเจ็ยใจดี เพราะเมื่อผมไปรับคุณเจ็ย แฟนแกอนุญาตให้ออกจากบ้านมากับผมโดยดี แต่มีประกาศิตตามหลัง (ดังๆ) มาว่าห้ามกลับบ้านเกินสองทุ่ม

“เศรษฐกิจเป็นอย่างไรบ้าง” เป็นคำถามแรกที่ผมถาม “ไม่ค่อยมีงานนะ” เป็นคำพูดหลังจากที่คุณเจ็ยใช้เวลาคิดและตอบประมาณ 5 นาที (ทราบแล้วใช่ไหมครับว่า ทำไม่ถึงชื่อเจ็ย) สรุปความสงสัยและความสนใจของคุณเจ็ยได้ประเด็นเดียวครับว่า “ทำไมคนไม่มีตั้งคี่หว่า ?” เพราะพอคนไม่มีตั้งคี่ ก็ไม่ได้ซื้อบ้านหรือคอนโด งานตกแต่งภายในใหม่ๆ ไม่ค่อยมี แกละไม่มีงานทำ แต่ยังมีดีที่ลูกค้ำเดิมยังใช้บริการงานเล็กๆ เช่น ต่อเติมเล็กๆ น้อยๆ อยู่บ้าง

ผมอธิบายให้คุณเฉื่อยถึงเหตุที่ช่วงนี้คนไม่มีเงินมาจ้างแกมกัน มีที่มา และที่ไปครับ

ปัจจุบันปัญหาเศรษฐกิจในประเทศไทยอยู่ในช่วงตกต่ำ และเข้าสู่ภาวะถดถอย โดยดูจาก การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่ติดลบ (หรือมีขนาดเศรษฐกิจเล็กลง) ติดต่อกัน 2 ไตรมาส คือ ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 (ต.ค. – ธ.ค. 2551) ซึ่งติดลบ 4 % และไตรมาสที่ 2 ของปี 2552 (ม.ค.-มี.ค 2552) ติดลบ 7 %

สาเหตุของปัญหาดังกล่าว เริ่มต้นมาจากกำลังซื้อจากคนต่างประเทศที่เคยซื้อสินค้าจากเมืองไทย ลดลงอย่างมาก เพราะประเทศที่เป็นคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศในแถบยุโรป เป็นต้น ประสบกับภาวะการเงินในประเทศและนำไปสู่เศรษฐกิจตกต่ำและ ถดถอยเช่นกัน ทำให้ประเทศเหล่านั้นต้องการใช้เงินในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศตัวเองเป็นหลัก ในขณะที่ประชาชนและภาคธุรกิจในประเทศดังกล่าวมีเงินที่จำกัด ทำให้ความต้องการซื้อสินค้าต่างประเทศลดลงด้วยเช่นกัน

เมื่อกำลังซื้อจากต่างประเทศลด และไม่มีคำสั่งซื้อจากผู้ซื้ออีก บรรดาผู้ขายและส่งออกสินค้าของไทยก็จำเป็นต้องปรับตัว เช่น ลดคนงาน เลิกจ้างงาน และปิดกิจการ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันบรรดาผู้ผลิตสินค้าเพื่อขายให้กลุ่มผู้ส่งออก ก็ไม่รู้ว่าผลิตไปขายใครอีกเช่นกัน ก็ต้องปิดกิจการไปตามๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ สิ่งทอ เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ของประเทศ

ผลกระทบที่ตามมา คือ บรรดาลูกจ้างและพนักงานที่ถูกเลิกจ้าง จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เปลี่ยนไป เนื่องจากมีรายได้ก้อนสุดท้ายที่จำนวนจำกัด เป็น รายได้ที่ได้รับชดเชยจากการถูกเลิกจ้างงาน ในขณะที่ลูกจ้างและพนักงานที่ยังมีงานทำอยู่ต่างก็ระมัดระวังในการใช้จ่าย เพราะไม่มั่นใจเช่นกันว่า นายจ้างของตนจะเลิกจ้างพวกเขาเหล่านั้นเมื่อไร จึงทำให้พฤติกรรมกรรมการบริโภคจึงอยู่ในรูปของการเก็บออมและลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

ปรากฏการณ์ดังกล่าว สามารถติดตามได้จากสถิติที่สำคัญ และ Update ทุกเดือน เช่น ตัวเลขผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือ VAT เป็นต้น เพราะเป็นภาษีที่รัฐบาลเก็บจากการบริโภคของประชาชน ซึ่งในช่วงระยะเวลา 8 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2552 (ต.ค. 51 – พ.ค. 52) ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มปี 2552 จัดเก็บได้ต่ำกว่าปี 2551 จำนวน 44,228 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.5 สาเหตุสำคัญมาจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าและการบริโภคในประเทศที่ต่ำกว่าช่วงเดียวกัน ปีที่แล้วร้อยละ 25.5 และ 3.2 ตามลำดับ เพราะมูลค่าการนำเข้าที่หดตัวลงและการบริโภคของประชาชนที่ชะลอตัวลงตามสภาวะของเศรษฐกิจ

ข้อมูลที่ผมคุยให้ฟังนี้เผยแพร่ทุกวันในเว็บไซต์ www.mof.go.th ของกระทรวงการคลัง ใครที่สนใจตัวเลขเหล่านี้ลองเข้าไปค้นข้อมูลดูได้ครับ

ผมบอกคุณเฉื่อยเพื่อให้กำลังใจแกว่า “ถึงแม้ว่าตอนนี้กำลัง

ซื้อของคนลดลงก็ตาม แต่รัฐบาลมีนโยบายเพื่อเพิ่มกำลังซื้อให้ประชาชนอยู่....”

ผมกำลังจะบอกมาตรการต่างๆ ให้คุณเฉื่อยฟัง แต่คุณเฉื่อยกลับนั่งเงียบ นั่งมองนาฬิกาข้อมือสักพัก แล้วสะดุ้งตกใจ ร้องว่า “เฮ้ย !! สองทุ่ม ครึ่งแล้ว” จากนั้น แกผลุนผลันรีบออกจากร้านไปพร้อมกับไม่ได้จ่ายสตังค์

แหม! กำลังคุยเพลินพอดี เอาไว้ผมนัดคุณเฉื่อยได้จะมาเล่าให้ฟังกันต่อครับ พบกันใหม่ตอนหน้านะครับ ACT

ดร. โป๊ะ หรือ ดร.พรชัย สุริยะเวช จบมัธยมศึกษาต้นและปลายจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เข้าศึกษาต่อจนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาวนิชยศาสตร์และการบัญชีจากรั้วธรรมศาสตร์ ต่อจากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อด้านการบริหารการเงินในระดับปริญญาโทที่ University of Notre Dame De Namur ประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยทุนส่วนตัว หลังจบการศึกษาเดินทางกลับมารับราชการในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2536 ซึ่งในระหว่างทำงาน ได้พยายามขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมจนจบปริญญาโทรัฐศาสตร์ จากธรรมศาสตร์ และปริญญาเอกด้านการจัดการภาครัฐจากรั้วสวนดุสิต ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญระดับ 9 ประจำสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง และยังคงมุ่งมั่นอยู่กับการศึกษา โดยกำลังทำปริญญาเอกด้านนโยบายและผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกหนึ่งใบปริญญา